

Enligt sändlista

Beslut om naturreservat för Vitbergstången i Åsele kommun

(3 bilagor)

Beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808) att det område som redovisas på bifogad karta, bilaga 1, ska vara naturreservat.

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd fastställer länsstyrelsen bifogad skötselplan, bilaga 2.

Administrativa uppgifter

Namn	Vitbergstången
Nummer	2402189
Reg-DOS id	2013547
Natura 2000	-
Kommun	Åsele
Län	AC
Lägesbeskrivning	Ca 25 km OSO Åsele, ekokarta 21H 1j Mittkoordinat (RT90 2,5 gon V): 1599430, 7107990
Naturgeografisk region	32 c, norra Norrlands barrskogsområden och bergkullslätter
Gräns	Se beslutscharta
Ägarkategori	Staten genom naturvårdsverket
Fastigheter	Delar av Rissjölandet 2:1 Fastighetsbildning pågår
Förvaltare	Länsstyrelsen i Västerbottens län
Totalareal	180 ha
Skyddad areal produktiv skog	148 ha

Syftet med reservatet

Syftet med säkerställande och skötsel av Vitbergstångens naturreservat är att bevara och återskapa värdefulla naturmiljöer såsom urskogsartade gran- och barrblandskogar, lövrika grannaturskogar, brandpräglade barrskogar och sumpskogar. Syftet uppnås genom att naturliga processer tillåtas fortgå ostört och genom naturvårdsbränning. Naturskogsstrukturer som skiktning, död ved och gamla grova träd ska finnas i gynnsam omfattning. Typiska växt- och djursamhällen och arter inom området ska ha ett gynnsamt tillstånd. Friluftsliv som grundar sig på allemansrätten ska kunna bedrivas i hela reservatet och besökare ska kunna se och uppleva områdets typiska

naturmiljöer och arter. Utöver friluftsliv, ska reservatet även kunna nyttjas för naturstudier, undervisning samt forskning.

Motiv för beslutet

Vitbergstångens naturreservat består av Vitbergets topp, syd och östsluttningar. Hela området ligger ovanför högsta kustlinjen på mellan 360 – 520 meter över havet. Områdets skogar består av urskogsartade granskogar, gamla barrblandskogar och lövrika äldre granskogar. Gamla träd på mellan 200 till 300 år finns spridda över större delen av området. Stora delar av området hyser även en rik tillgång på olika former av död ved, både stående och liggande samt av olika trädslag. Granlångor förekommer i alla olika typer av nedbrytningsklasser och dimensioner. Flera sällsynta och rödlistade arter har hittats inom området, exempelvis lappticka, rosenticka, rynkskinn, stor aspticka och stiftgelélav.

Områden med naturskog blir allt mer sällsynta i länet och att bevara dessa kvarvarande fragment av det ursprungliga skogslandskapet är avgörande för att bevara dess ursprungliga flora och fauna. Inom den naturgeografiska region (32 c) där Vitbergstången är belägen utgör arealen skyddad naturskog endast 0,6 % av den totala skogsmarksarealen. Vitbergstången ligger dessutom i en trakt med flera andra värdefulla naturskogar vilket ytterligare förstärker områdets bevarandevärde. Området har vidare stor betydelse för flera sällsynta och hotade arter som är helt beroende av gamla naturskogar. Reservatet är så stort att dess nuvarande karaktär kan bevaras och på sikt även utvecklas.

Länsstyrelsen bedömer att området är prioriterat enligt de nationella och regionala strategierna för skydd av skog. I och med detta beslut om naturreservat så skyddas 148 hektar produktiv skogsmark med höga naturvärden. Skyddet av detta område har stor betydelse för att miljömålet levande skogar ska nås.

Länsstyrelsen bedömer att skogsbruk och andra arbetsföretag eller anläggningar ej går att förena med bevarande av områdets värden. Området är viktigt för bevarande av den biologiska mångfalden. Därför är detta, enligt länsstyrelsens uppfattning, ett område som i enlighet med miljöbalkens 1 kap 1 § bör skyddas i form av naturreservat enligt 7 kap 4 §.

Länsstyrelsen bedömer att de positiva effekterna för bevarandet av den biologiska mångfalden och för allmänheten är stora och överväger de negativa effekterna som orsakas av inskränkningarna i markanvändning. Vid avvägning enligt 7 kap 25 § har länsstyrelsen funnit att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet ska uppnås.

Ärendets beredning

Vitbergstångens höga naturvärden uppmärksammades i samband med den s.k. Stats- och Urskogsinventeringen 2003. I den kategoriseringsrapport av skyddsvärda statliga skogar på Sveaskogs markinhav som färdigställdes under 2005 klassades Vitbergstången som ett område som ska få formellt skydd i form av naturreservat.

Under våren 2007 tillstyrkte Naturvårdsverket att länsstyrelsen kunde påbörja förhandlingar om reservatsbildning med Sveaskog. Därefter tog länsstyrelsen kontakt med markägaren och meddelade att vi tänkt påbörja arbetet med reservatsskydd för Vitbergstången. Efter en del smärre gränsjusteringar beställdes en värdering av området. Värderingen levererades till Naturvårdsverket i juni månad som då påbörjade förhandlingen om ersättning med Sveaskog. Förhandlingarna avslutades i januari 2008 med att köpeavtal skrevs mellan Naturvårdsverket och Sveaskog.

Reservatsförslaget har sänts på remiss till berörda sakägare och myndigheter. SGU påpekar i sitt yttrande att reservatsområdet täckas av ett undersökningstillstånd för diamanter som beviljats Boliden mineral AB. Samtliga instanser som inkommit med yttrande tillstyrker länsstyrelsens reservatsförslag, SGU med utifall att prospekteringsverksamhet görs dispensabel inom reservatet. Då det beviljade undersökningstillståndet löpte ut den sista april i år, och ingen ansökan om förlängning inkommit till Bergsstaten väljer länsstyrelsen att inte skriva in något undantag för prospektering. Istället kommer en eventuell framtida ansökan om prospektering att prövas i laga ordning. Länsstyrelsen kan med stöd av 7 kap 7 § miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter om det finns särskilda skäl. Remissinstansernas synpunkter har beaktats i skäligen utsträckning i beslutet.

Reservatsföreskrifter

För att trygga ändamålet med reservatet förordnar Länsstyrelsen att nedan angivna föreskrifter samt vård- och förvaltningsbestämmelser ska gälla.

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för de åtgärder som behövs för att nå syftet med reservatet och som anges i den till detta beslut hörande skötselplanen.

Föreskrifter om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet (7 kap 5 § miljöbalken)

Det är förbjudet att

1. uppföra byggnad eller annan anläggning,
2. anlägga väg, mark- eller luftledning,
3. bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar marktopografi, yt- eller dräneringsförhållanden som att gräva, plöja, spränga, borra, schakta, dika, dikesrensa, dämna, dränera, utfylla, tippa, dumpa eller anordna upplag, undantag medges för underhåll av de skogsvägar som finns inom området,
4. fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar, upparbeta vindfällan, ta frö eller vidta någon skogsbruks- eller skogsvårdsåtgärd,
5. plantera in för trakten främmande djur- eller växtart,
6. framföra motordrivet fordon, med undantag för på de skogsvägar som finns inom området, för uttransport av fälld älg vid älgjakt och för snöskoterkörning på snötäckt, väl tjälad mark,
7. släppa ut eller sprida gifter, vådliga ämnen, bekämpningsmedel, kalk eller växtnärlingsmedel,

Föreskrifter om förpliktelse för fastighetsägare och/eller annan sakägare att tåla visst intrång (7 kap 6 § miljöbalken)

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktigas att tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet.

1. utmärkning av reservatet,
2. uppsättning av informationstavlor,
3. skötselåtgärder enligt fastställd skötselplan,

4. undersökningar och övervakning av områdets växt och djurarter.

Föreskrifter om rätten att färdas och vistas i, samt om ordningen i övrigt,
inom reservatet (7 kap 30 § miljöbalken)

Det är förbjudet att

1. framföra motordrivet fordon, med undantag för på de skogsvägar som finns inom området, samt för snöskoterkörning på snötäckt, väl tjälad mark,
2. störa djurlivet, t ex genom att klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig närmare rovfågelbo, lya eller gryt än 100 m,
3. göra åverkan på mark- eller växtlighet, döda, stående och liggande träd inräknade,
4. plocka eller insamla växter eller växtdelar, lavar, mossor och svampar med undantag för bär och matsvamp,
5. fånga eller insamla insekter och andra djur,
6. uppsätta tavla, plakat, affisch, skylt, inskrift och därmed jämförbar anordning.

Upplysningar

Länsstyrelsen vill erinra om att utöver reservatsföreskrifterna gäller även andra lagar, förordningar, och föreskrifter för området.

Länsstyrelsen kan med stöd av 7 kap 7 § miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter om det finns särskilda skäl.

Enligt 29 kap 8 och 9 §§ miljöbalken gäller bland annat att brott mot föreskrift som meddelats enligt 7 kap 5 och 30 §§ miljöbalken kan medföra straffansvar. Har någon vidtagit åtgärd i strid med meddelad föreskrift, kan Länsstyrelsen enligt 26 kap 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Efter bildandet av naturreservatet omfattas området inte av bestämmelserna i skogsvårdslagen.

Chris Heister

Andreas Garpebring

Bilagor

1. Beslutslista
2. Skötselplan
3. Hur man överklagar

Sändlista

Bygg- och miljökontoret, Åsele Kommun, Box 200, 910 60 Åsele
Lantmäterimyndigheten i AC-län, Box 3044, 903 02 Umeå
Riksantikvarieämbetet, Box 5405, 114 84 Sthlm
Räddningstjänsten Åsele, Box 200, 910 60 Åsele
SGU, Uppsala, Box 670, 751 28 Uppsala
Lappland Goldminers AB, Alfavägen 3, Box 96, 921 23 Lycksele
Skogsstyrelsen, Volgsjövägen 27, 912 32 Vilhelmina
Vilhelmina Norra Sameby, Lappudden, 910 94 Dikanäs
Naturskyddsföreningen i Västerbotten, c/o Torgny Forsgren,
Linnévägen 10A, 1 tr, 921 34 Lycksele
Sveaskog, Eva Ståhl, Box 71, 921 22 Lycksele
Patrik Nygren, Västra Hökmark 232, 930 10 Lövånger
Örjan Clausén, Lantmäteriet, Storgatan 28, 921 31 Lycksele
Naturvårdsregistret